

Etusivu>Sinun oikeutesi>Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)**Syytetyt (rikosoikeudelliset menettelyt)****Kypros**

Näillä sivuilla kerrotaan mitä tapahtuu, kun rikoksesta epäilty tai syytetty henkilö joutuu oikeuteen.

Yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyistä

Seuraavassa esitetään yhteenveto rikosoikeudenkäyntimenettelyn tavanomaisista vaiheista:

Poliisi voi kuulustella henkilöä, jota epäillään osallisuudesta rikokseen. Rikosten tutkinnasta vastaa poliisi.

Epäilty voidaan ottaa kiinni pidätysmääräyksen perusteella tai itse teossa tavattuna.

Ennen poliisi kuulustelua epäillylle on ilmoitettava, että hänellä on oikeus olla yhteydessä asianajajaan ja että hänen lausuntoaan voidaan käyttää todisteena.

Jos tutkinnan päätteeksi on tullut esille epäillyn syyllisyyttä osoittavia todisteita, poliisi asettaa hänet virallisesti syytteeseen. Vakavissa rikostapauksissa syyttämispäätöksen tekee yleinen syyttäjä. Poliisiviranomaisen toimivalta on aina yleisen syyttäjän valvonnan alaisista, ja yleisellä syyttäjällä on perustuslain mukaan valtuudet käynnistää, ottaa hoidettavakseen tai keskeyttää rikosoikeudenkäyntejä sekä johtaa ja jatkaa mitä tahansa rikosoikeudenkäyntiä.

Poliisi toimittaa haastehakemuksen, jossa kuvataan rikokset, aluetuomioistuimen tuomarin hyväksyttäväksi. Jos haastehakemus hyväksytään, syytetty kutsutaan tuomioistuimen kuultavaksi tietyssä päivänä.

Rikosasia käsitellään sen vakavuuden mukaisesti jollakin seuraavista tavoista: a) yksinkertaistetussa menettelyssä yhden tuomarin kokoonpanossa siinä aluetuomioistuimessa, jonka alueella rikos on tapahtunut, b) yleisen syyttäjän pyynnöstä rikosylioikeudessa kolmen aluetuomioistuimen tuomarin kokoonpanossa siten, että oikeudessa puhetta johtaa aluetuomioistuimen puheenjohtaja.

Yksinkertaistetussa menettelyssä syytetty vastaa määräpäivänä tuomioistuimeen kutsuttuna syytöksiin ja ilmoittaa syyllisyytensä tai syyttömyytensä.

Rikosylioikeuden käsittelemisissä asioissa suoritetaan tietyssä ajankohtana esitutkinta, jota valvoo aluetuomioistuimen tuomari. Esitutkinnasta voidaan luopua, jos pääsyyttäjä vahvistaa, ettei se ole tarpeen. Nykyisin yleinen käytäntö on, että esitutkinnasta luovutaan.

Rikoksen uhrilla on oikeus tehdä rikosilmoitus.

Yleisellä syyttäjällä on kokonaisvastuu rikossyytteistä, mukaan lukien syytteen peruutus-oikeus.

Kyproksessa ei ole valamiesoikeudenkäyntejä.

Jos tuomioistuin pyynnöstä toteaa, että syytetty ei kykene vastaamaan syytteeseen mielenterveyden häiriön tai muun kyvyttömyyden vuoksi, tuomioistuin voi määrätä tämän hoitoon asianmukaiseen laitokseen.

Syytetty voi alustavasti vastustaa syytöksiä ja vedota a) aineellisen tai alueellisen toimivallan puuttumiseen, b) aiempaan vapauttavaan tai langettavaan tuomioon samasta (samoista) teosta (teoista), c) rikoksista armahtamiseen, d) puutteellisiin tai päällekkäisiin syytteisiin.

Samalla haastehakemuksella voidaan asettaa syytteeseen useita henkilöitä, jos rikokset liittyvät toisiinsa. Jos tätä pidetään kohtuuttomana, tuomioistuin voi määrätä, että syyte jaetaan oikeudenkäynnin tarkoituksenmukaisuuden vuoksi.

Oikeudenkäynti aloitetaan syyttäjän esittämällä todistusaineistolla. Kun syyttäjä on esittänyt aineistonsa, tuomioistuin ratkaisee, onko kyseessä tapaus, johon syytetyn on vastattava. Jos on, tuomioistuin kutsuu syytetyn esittämään puolustuksensa ja hänelle ilmoitetaan oikeudesta vaieta, antaa lausuntonsa ilman valaa syytetyn aitiosta tai todistaa valaehdoista. Syytetty voi milloin tahansa esittää todisteita puolustukseksi. Jos syytetty käyttää oikeuttaan vaieta, sen perusteella ei voida tehdä hänen kannaltaan epäedullisia päätelmiä. Puolustukseksi esitettyjen todisteiden antamisen jälkeen asianosaiset antavat loppulausumansa ja tuomioistuin antaa ratkaisunsa.

Kaikkia todistajia, jotka antavat valaehdoista todistajanlausunnon tuomioistuimessa, on vastakuulusteltava.

Oikeudenkäyntimenettelyssä on noudatettava oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatetta. Syyttömyysolettamaa sovelletaan koko oikeudenkäynnin ajan. Todistustaakka on aina syyttäjällä. Jos tuomioistuin ei oikeudenkäynnin päätteeksi ole ilman varteenotettavaa epäilyä varma syytetyn syyllisyydestä, sen on annettava tälle vapauttava tuomio.

Jos syytetty tuomitaan, hänelle määrätään rangaistus.

Lisätietoja prosessin kaikista vaiheista ja oikeuksistasi on tietosivuilla. Tässä esitetyt tiedot eivät korvaa oikeudellista neuvontaa, ja ne ovat ainoastaan ohjeellisia.

Euroopan komission rooli

Euroopan komissiolla ei ole toimivaltaa jäsenvaltioiden rikosoikeudenkäyntimenettelyissä, eikä se voi auttaa valituksen tekemisessä. Näillä tietosivuilla on tietoja siitä, miten ja missä voit tehdä valituksen.

Tarvittavat lisätiedot löytyvät seuraavien linkkien kautta

[Oikeuteni rikostutkinnan aikana](#)

[Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana](#)

[Oikeuteni oikeudenkäynnin jälkeen](#)

Päivitetty viimeksi: 11/03/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeuteni rikostutkinnan aikana**A. Olen toisen valtion kansalainen. Vaikuttaako se tutkintaan?**

Ei vaikuta.

B. Mitkä ovat tutkinnan vaiheet?**i. Todisteiden kokoamisvaihe / tutkijoiden valtuuttaminen**

Kukin kuulustelija voi vaatia ketä tahansa kuulustelemaansa henkilöä, jonka osalta hänellä on syytä katsoa, että tällä on tiedossaan tutkittavaan rikokseen liittyviä tapahtumia tai seikkoja, saapumaan tätä rikosta koskevaa kuulustelua ja todisteiden vastaanottamista varten kohtuullisin ehdoin määrättyä aikana määrättyyn paikkaan.

ii. Pidätys

Kiinniotetulla ja pidätettynä olevalla henkilöllä on oikeus pyytää, että hänelle tai hänen asianajajalleen annetaan hyvissä ajoin oikeus tutustua tapauksen kannalta olennaisiin asiakirjoihin, jotka ovat syyttäjän hallussa ja jotka ovat tarpeen kiinnioton ja pidätyksen laillisuuden riittauttamiseksi tehokkaasti. "olennaisiksi asiakirjoiksi" katsotaan jäljennös kiinniotto- ja pidätysmääräyksestä sekä jäljennös haastehakemuksesta ja valaehtoisesta vakuutuksesta, jonka perusteella edellä mainittu määräys on annettu.

Jos tuomarille osoitetaan, että tutkintaa, joka koskee rikosta, josta henkilö on pidätetty, ei ole saatettu päätökseen, tuomari voi komisarion tai tätä ylemmän tason poliisivirkamiehen pyynnöstä ja riippumatta siitä, onko hänellä toimivalta käsitellä rikosta, jota kuulustelu koskee, ohjata pidätetyn pidettäväksi vangittuna poliisilaitoksella enintään kahdeksan päivän ajan tuomioistuimen katsoessa sen olevan aiheellista ja laskea ensimmäiseksi päiväksi vapaudenmenetystä välittömästi seuraavan päivän.

iii. Kuulustelu

Kuulustelija voi tallentaa kuulustellun henkilön antamat todistajalausunnot, jotka tämän jälkeen luetaan asianomaiselle henkilölle, joka seuraavaksi allekirjoittaa ne, tai – jos kyseessä on lukutaidoton henkilö – merkitsee niihin puumerkinsä. Mikäli henkilö kieltäytyy toimimasta näin, kuulustelija kirjaa lausunnon loppuun tiedon kieltäytymisestä ja sen syyistä, jos sellainen on tullut ilmi, ja allekirjoittaa lausunnon itse.

Kaikki tällaiset todistajalausunnot, jotka voidaan osoittaa vapaaehtoisesti annetuiksi, on hyväksyttävä todisteluksi kaikissa todistajaa vastaan aloitetuissa rikosoikeudenkäynneissä.

Jokainen, joka ilman perusteltua syytä kieltäytyy saapumasta kuulustelijan määräämään paikkaan tämän määräämänä ajankohtana, syyllistyy rikokseen, ja hänet voidaan tuomita enintään yhden vuoden vankeusrangaistukseen tai enintään tuhannen punnan suuruiseen sakkoon tai molempiin.

Jos kuulustelija pitää rikostutkinnan aikana jonkin asiakirjan esittämistä tarpeellisenä tai toivottavana tutkinnan kannalta, hän voi antaa henkilölle, jonka hallussa tai määräysvallassa asiakirja on tai jonka hallussa asiakirjan uskotaan olevan, kirjallisen määräyksen, jossa vaaditaan esittämään asiakirja määräyksessä kohtuullisin ehdoin asetettuna määräaikana ja -paikassa. Henkilön, jota kirjallisessa määräyksessä vaaditaan esittämään asiakirja, katsotaan noudattaneen määräystä, jos hän on toiminnallaan aikaansaanut sen, että asiakirja on esitetty, vaikka hän ei olisi ollut henkilökohtaisesti läsnä.

Jokainen, jolla on tämän pykälän nojalla velvollisuus esittää asiakirja ja joka ilman perusteltua syytä kieltäytyy toimimasta näin, syyllistyy rikokseen ja voidaan tuomita enintään kolmen vuoden vankeusrangaistukseen tai enintään tuhannen viidensadan punnan suuruiseen sakkoon tai molempiin.

iv. Tutkintavankeus

Mikäli tuomioistuin katsoo aiheelliseksi, se voi lykätä minkä tahansa vireillä olevan asian käsittelyä ja tällaisen lykkäämisen perusteella joko määrätä syytetyn vapautettavaksi kohtuullisiksi katsomillaan ehdoilla tai määrätä tämän tutkintavankeuteen.

C. Mitkä ovat oikeuteni rikostutkinnan aikana?

i. Minkälaisia tulkkaukseen ja käännöksiin liittyviä oikeuksia minulla on?

Epäillyllä henkilöllä, joka ei ymmärrä poliisin tai muiden

toimivaltaisten viranomaisten kieltä, on oikeus maksuttomaan tulkkaukseen. Tulkki

voi auttaa epäiltyä puhumaan asianajajansa kanssa, ja hän on tällaisen viestinnän sisällön osalta salassapitovelvollinen. Lisäksi epäillyllä on seuraavat oikeudet:

Jos kiinniotto tapahtuu poliisiaseman ulkopuolella ja kiinnioton tehnyt poliisi ei osaa epäillyn ymmärtämää kieltä eikä siten voi informoida häntä, tai jos hänellä ei ole tarvittavia keinoja tehdä niin aseman ulkopuolella, hän ilmoittaa asiasta vastaavalle tutkijalle, joka huolehtii epäillyn informoimisesta välittömästi ja joka tapauksessa ennen tutkinnan aloittamista.

Jos epäilty ei voi asioida valitsemansa asianajajan kanssa kielellä, jota hän ymmärtää, kuulusteluihin voi asianajajan pyynnöstä osallistua tulkki tai muu henkilö, jotta asianajaja voi viestiä epäillyn kanssa kielellä, jota tämä ymmärtää.

Jos epäilty ei voi asioida lääkärin kanssa kielellä, jota hän ymmärtää, myös lääkärintarkastuksen, hoidon ja seurannan aikana voi lääkärin pyynnöstä olla mukana tulkki tai muu henkilö, jotta lääkäri voi viestiä epäillyn kanssa kielellä, jota tämä ymmärtää.

Lisäksi epäillyllä on oikeus saada maksutta käännös kaikista olennaisista asiakirjoista (kiinniotto- ja/tai pidätysmääräys, haastehakemus, kaikki oikeudenkäynnissä annetut tuomiot ja määräykset sekä kaikki muut toimivaltaisen viranomaisen tarpeellisiksi katsomat asiakirjat). Tietyissä tapauksissa voidaan toimittaa suullinen käännös ja/tai suullinen tiivistelmä olennaisista asiakirjoista.

ii. Minkälaisia tiedonsaantiin ja asiakirja-aineistoon tutustumiseen liittyviä oikeuksia minulla on?

Epäillyllä tai hänen asianajajallaan on kiinnioton ja pidätyksen yhteydessä oikeus tutustua olennaisiin asiakirjoihin (jäljennös kiinniotto- ja/tai pidätysmääräyksestä, jäljennös haastehakemuksesta ja valaehtoisesta vakuutuksesta, jonka perusteella edellä mainittu määräys on annettu), jotka ovat tarpeen kiinnioton tai pidätyksen laillisuuden riittauttamiseksi. Jos asia saatetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi, epäillyllä tai hänen asianajajallaan on oikeus tutustua rikosasian tutkinnan aikana saatuihin rikosta koskeviin lausuntoihin ja asiakirjoihin.

iii. Minkälaisia asianajajaan ja oikeuteen ilmoittaa tilanteesta kolmannelle osapuolelle liittyviä oikeuksia minulla on?

Oikeus asianajajaan

Epäillyllä on oikeus puhua luottamuksellisesti asianajajalle. Asianajaja on poliisiviranomaisesta riippumaton. Poliisi voi auttaa epäiltyä ottamaan yhteyttä asianajajaan.

Lain mukaan epäillyllä on myös seuraavat oikeudet:

Välittömästi kiinnioton jälkeen ja ilman aiheetonta viivytystä epäillyllä on oikeus ottaa henkilökohtaisesti puhelimitse yhteyttä valitsemaansa asianajajaan ilman muiden henkilöiden läsnäoloa.

Hänellä on oikeus asianajajaan seuraavina ajankohtina sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi:

- ennen poliisin tai muun toimivaltaisen viranomaisen kuulustelua
- hyvissä ajoin ennen kuin asia saatetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi
- poliisin tai muun toimivaltaisen viranomaisen suorittaman tutkinnan tai todisteiden keräämisen aikana
- vapaudenmenetyksen jälkeen ilman aiheetonta viivytystä.

Asianajajan käytön osalta epäillyllä on seuraavat oikeudet:

- oikeus yksityisiin tapaamisiin ja yhteydenpitoon häntä edustavan asianajajan kanssa milloin tahansa
- oikeus pyytää asianajajan läsnäoloa ja osallistumista kuulusteluun, jotta tämä voi selvittää noudatettua menettelyä ja antaa neuvoja epäillyn kuulusteluun liittyvistä menettelyllisistä oikeuksista

c) oikeus pyytää asianajajan läsnäoloa tutkinnan tai todisteiden keräämisen aikana, jos tällä noudatettavan lainsäädännön perusteella on oikeus olla läsnä kyseessä olevassa tutkintatoimessa.

Poliisin on kunnioitettava epäillyn ja hänen asianajajansa välisen yhteydenpidon luottamuksellisuutta tapaamisissa, kirjeenvaihdossa, puhelinkeskusteluissa ja muussa sallitussa yhteydenpidossa hänen kanssaan.

Epäillylle ilmoitetaan välittömästi kiinnioton jälkeen tai, jos kiinniotto tapahtuu poliisiaseman ulkopuolella, heti asemalle pääsyn jälkeen, luettelo kaikkien sellaisten asianajajien nimistä ja puhelinnumeroista, jotka on merkitty "ammattia harjoittavien asianajajien rekisteriin".

Jos epäilty pidätetään, hänellä on puolustustaan varten oikeus milloin tahansa kuulla asianajajaansa luottamuksellisesti säilöönottopaikassaan sellaisin järjestelyin, että poliisihenkilöstöllä ei tapaamisten aikana ole heihin näkö- tai kuuloyhteyttä, ja saada kuulemisen aikana asianajajalta luottamuksellisia kirjallisia tai suullisia ohjeita.

Jos epäilty ei halua asianajajan palveluja, hän ilmoittaa asiasta kirjallisesti säilöönottolaitoksesta vastaavalle henkilölle täyttämällä asianomaisen lomakkeen. Lisäksi epäillylle ilmoitetaan, että jos hän luopuu oikeudestaan asianajajaan, sillä saattaa olla seurauksia hänen tuloksellisen puolustuksensa kannalta. Alle 18-vuotiaan henkilön kuulustelu suoritetaan asianajajan läsnä ollessa. Hänen vanhemmillaan tai huoltajillaan on myös oikeus olla läsnä asianajajan kanssa käytävissä keskusteluissa.

Jos henkilö ei älyllisen vajavaisuuden tai fyysisen vamman vuoksi voi käyttää oikeuttaan asianajajaan ilman apua, hänellä on oikeus valtion sosiaali- ja/tai terveydenhuollon työntekijän apuun ja/tai läsnäoloon. Epäillylle on toimitettava apua mahdollisimman pian kiinnioton jälkeen. Jos epäilty ei ymmärrä oikeuksiaan älyllisen vajavaisuuden vuoksi, kuulustelu suoritetaan henkilön asianajajan läsnä ollessa.

Väliaikainen poikkeus oikeudesta asianajajaan

Väliaikainen poikkeus oikeudesta asianajajaan vapaudenmenetyksen jälkeen ilman aiheutonta viivytystä voidaan sallia poikkeuksellisissa olosuhteissa ja ainoastaan esitutkintavaiheessa silloin, kun maantieteellisen eristyisyyden vuoksi oikeutta asianajajaan on mahdotonta käyttää.

Väliaikainen poikkeus oikeudesta asianajajaan voidaan sallia poikkeuksellisissa olosuhteissa esitutkintavaiheessa myös silloin, kun se on perusteltua asian erityisolosuhteiden vuoksi jostakin seuraavista pakottavista syistä:

- i) kiireellinen tarve ehkäistä henkilön henkeen, vapauteen tai fyysiseen koskemattomuuteen kohdistuva vakava haitta
- ii) kiireellinen tarve välittömille poliisitoimille rikosoikeudelliseen menettelyyn kohdistuvan vakavan vaaran ehkäisemiseksi.

Edellä mainittujen väliaikaisten poikkeusten on

- i) oltava oikeasuhteisia ja välttämättömiä
- ii) oltava ajallisesti tiukasti rajattu
- iii) oltava sellaisia, että ne eivät perustu yksinomaan väitetyn rikoksen lajiin tai vakavuuteen ja
- iv) oltava loukkaamatta menettelyn yleistä oikeudenmukaisuutta.

Jos epäilty ei saa käyttää seuraavia oikeuksiaan:

- i) asianajajan käyttäminen vapaudenmenetyksen jälkeen ilman aiheutonta viivytystä
- ii) henkilökohtaiset tapaamiset ja yhteydenpito asianajajan kanssa ja
- iii) asianajajan läsnäolo ja osallistuminen kuulustelun sekä tutkinnan ja todisteiden keräämisen aikana, hän voi joko saapuessaan tuomioistuimeen ensimmäistä kertaa tai asiansa ensimmäisen käsittelyn yhteydessä pyytää tuomioistuinta tutkimaan kieltämisen syyt.

Toiselle henkilölle ilmoittaminen kiinniotosta tai pidätyksestä / ilmoitus konsulaattiin tai suurlähetystöön

Kiinnioton tai pidätyksen yhteydessä epäillyn on ilmoitettava poliisille, jos hän haluaa ilmoittaa kiinniotostaan henkilökohtaisesti toiselle henkilölle, esimerkiksi perheenjäsenelle tai työnantajalle, puhelimitse. Joissakin tapauksissa oikeutta ilmoittaa kiinniotosta toiselle henkilölle voidaan tilapäisesti rajoittaa. Tällaisessa tapauksessa poliisin on ilmoitettava asiasta epäillylle.

Jos epäilty on toisen valtion kansalainen, hänen on ilmoitettava poliisille, jos hän haluaa olla henkilökohtaisesti puhelinyhteydessä maansa konsuliviranomaiseen tai suurlähetystöön. Lisäksi epäillyn on ilmoitettava poliisille, jos hän haluaa ottaa yhteyttä maansa konsuliviranomaisen tai suurlähetystön edustajaan. Tässä yhteydessä epäillylle on ilmoitettava, että jos hän luopuu oikeudestaan saada tietoja ja olla yhteydessä konsuliviranomaiseen tai suurlähetystöön, sillä voi olla häneen kohdistuvia seurauksia.

Lain mukaan epäillyllä on myös seuraavat oikeudet:

Epäillyllä on välittömästi kiinnioton jälkeen ilman aiheutonta viivytystä oikeus olla poliisin läsnä ollessa henkilökohtaisessa puhelinyhteydessä perheenjäseneen, työnantajaan tai muuhun valitsemaansa henkilöön, ja jos kyseessä on alle 18-vuotias henkilö, vanhempiinsa tai huoltajiinsa ilmoittaakseen näille kiinniotostaan ja poliisiasemasta tai säilöönottopaikasta, jossa hän on tai jossa hänen on määrä olla.

Jos henkilö ei henkisen vajavaisuuden tai fyysisen vamman vuoksi voi käyttää edellä mainittua oikeuttaan asianajajaan ilman apua, hänellä on oikeus valtion sosiaali- ja/tai terveydenhuollon työntekijän apuun ja/tai läsnäoloon. Epäillylle on toimitettava apua mahdollisimman pian kiinnioton jälkeen.

Toisen valtion kansalaisella on lisäksi oikeus mahdollisimman pian pidätyksen jälkeen ja ilman aiheutonta viivytystä olla poliisin läsnä ollessa henkilökohtaisesti yhteydessä sen valtion Kyproksessa toimivaan konsuliviranomaiseen tai diplomaattiedustustoon, jonka kansalainen hän on, sekä ilmoittaa kiinniotosta tai pidätyksestä sekä poliisiasemasta tai säilöönottopaikasta, jossa hän on tai jossa hänen on määrä olla. Jos valtiolla ei ole Kyproksessa konsuliviranomaista tai diplomaattiedustustoa, hän voi ottaa yhteyttä Kyproksen tasavallan oikeusasiamiehen ja ihmisoikeusvaltuutetun toimistoon. Jos epäilty on kahden (2) tai useamman valtion kansalainen, hän voi valita ne konsuliviranomaiset tai diplomaattiedustustot, joihin hän haluaa ilmoittaa kiinniotostaan ja ottaa yhteyttä. Lisäksi hänellä on halutessaan oikeus olla yhteydessä näihin viranomaisiin, vastaanottaa vierailijoita, keskustella ja olla kirjeenvaihdossa niiden kanssa sekä järjestää oikeudellinen edustuksensa niiden kautta edellyttäen, että nämä viranomaiset eivät vastusta sitä.

Jos henkilön on älyllisen vajavaisuuden vuoksi selvästi mahdotonta ymmärtää tai hänelle ei voida välittää tietoa siitä, että hänellä on edellä mainitut yhteydenpito-oikeudet, tai hän ei ymmärrä täysin oikeuttaan käyttää niitä, poliisi ilmoittaa asiasta tapauksen mukaan konsuliviranomaiselle tai diplomaattiedustustolle tai Kyproksen tasavallan oikeusasiamiehen ja ihmisoikeusvaltuutetun toimistolle.

Epäillylle on ilmoitettava myös, että jos hän luopuu oikeudestaan saada tietoja ja olla yhteydessä kolmanteen osapuoleen, perheenjäseniin, työnantajaan tai konsuliviranomaisiin, sillä voi olla häneen kohdistuvia seurauksia.

Jos henkilön on älyllisen vajavaisuuden vuoksi selvästi mahdotonta ymmärtää tai hänelle ei voi välittää tietoa siitä, että hänellä on edellä mainitut yhteydenpito-oikeudet, tai hän ei ymmärrä täysin oikeuttaan käyttää niitä, poliisi kutsuu puhelimitse välittömästi kiinnioton jälkeen perheenjäsenen ja ilmoittaa tälle pidätyksestä sekä poliisiasemasta tai säilöönottopaikasta, jossa epäilty on tai jossa hänen on määrä olla.

Väliaikainen poikkeus oikeudesta olla yhteydessä perheenjäseniin / valittuun henkilöön / työnantajaan

Oikeutta olla yhteydessä perheenjäseniin, valittuun henkilöön tai työnantajaan sekä ilmoittaa tietoja henkilölle, jolla on vanhempainvastuu, kun on kyse alle 18-vuotiaasta henkilöstä, ei myönnetä välittömästi kiinnioton jälkeen, jos se on tapauksen erityisolosuhteiden vuoksi perusteltua jostakin seuraavista pakottavista syistä:

- a) kiireellinen tarve ehkäistä henkilön henkeen, vapauteen tai fyysiseen koskemattomuuteen kohdistuva vakava haitta tai
- b) kiireellinen tarve estää tilanne, jossa rikosoikeudelliselle menettelylle voi aiheutua merkittävä riski, ja jos poikkeus täyttää seuraavat edellytykset:
 - i) se on oikeasuhteinen ja välttämätön,
 - ii) se on ajallisesti tiukasti rajattu,
 - iii) se ei perustu yksinomaan väitetyn rikoksen lajiin tai vakavuuteen ja
 - iv) se ei loukkaa menettelyn yleistä oikeudenmukaisuutta.

Oikeutta olla yhteydessä kolmanteen osapuoleen (perheenjäseneen, työnantajaan tai muuhun valittuun henkilöön) ei myönnetä välittömästi kiinnioton jälkeen, jos tämä on perusteltua pakottavien tarpeiden tai vastaavien operatiivisten vaatimusten vuoksi.

Jos epäillyn ei sallita käyttää oikeuttaan

i) tiedottaa perheenjäsenille, valitsemalleen henkilölle tai työnantajalle ja olla yhteydessä heihin,

ii) ilmoittaa tietoja henkilölle, jolla on vanhempainvastuu, kun on kyse alle 18-vuotiaasta henkilöstä, tämä voi joko saapuessaan tuomioistuimeen ensimmäistä kertaa tai asiansa ensimmäisen käsittelyn yhteydessä pyytää tuomioistuinta tutkimaan kieltämisen syyt.

Jos kyseessä on alle 18-vuotias henkilö, johon sovelletaan edellä mainittua väli aikaista poikkeusta, poliisin on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä vapaudenmenetyksestä sosiaalipalveluille, lapsen oikeuksien suojelusta vastaavalle valtuutetulle ja muille lastensuojelu- ja -hyvinvointiviranomaisille.

iv. Minkälaisia maksuttomaan oikeusapuun liittyviä oikeuksia minulla on?

Jos epäillyllä ei ole riittäviä varoja, jotta hän voisi käyttää

oikeuttaan asianajajaan rikostutkintavaiheessa, hän voi ilmoittaa asiasta kuulustelusta vastaavalle poliisille ja allekirjoittaa asiaa koskevan lomakkeen.

Tämän jälkeen epäillylle toimitetaan luettelo käytettävissä olevien asianajajien nimistä ja puhelinnumeroista. Epäilty vahvistaa vastaanottaneensa luettelon.

Poliisi ilmoittaa asiasta valitulle asianajajalle.

Jos epäilty haluaa käyttää maksutonta asianajajapalvelua ja hänen asiansa on saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi, epäilty voi jättää asiaan liittyvän hakemuksen tuomioistuimelle, joka tutkii sen.

v. Mitä minun on tärkeää tietää seuraavista asioista:

Syyttömysolettama

Henkilöä, jota epäillään tai syytetään rikoksesta, pidetään syyttömänä, kunnes hänet on lain mukaan todettu syylliseksi.

Syyttömysolettamaan viittaavaa lainkohtaa sovelletaan luonnolliseen henkilöön rikosoikeudellisissa menettelyissä siitä hetkestä, kun häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, siihen asti, kunnes lopullinen oikeuden päätös on saatettu voimaan.

Oikeus vaieta ja oikeus olla todistamatta itseään vastaan

Epäilty ei ole tutkinnan aikana velvollinen vastaamaan poliisin tai muiden toimivaltaisten viranomaisten kysymyksiin, jotka koskevat väitettyä rikosta. Kun epäiltyä pyydetään antamaan lausuma tai vastaamaan kysymyksiin, hänellä ei myöskään ole velvollisuutta esittää todisteita tai asiakirjoja tai antaa tietoja, jotka voivat johtaa itseksiminointiin.

Todistustaakka

Poliisin tehtävänä on kerätä todistelu, jonka perusteella tutkinnan kohteena olevat rikokset voidaan todeta ilman perusteltua epäilystä. Syytetyllä on oikeus esittää oma näkemyksensä tapahtumista ja antaa tutkintaviranomaisten käyttöön todistelu tai puolustus oman näkemyksensä tai syyttömyytensä tueksi.

vi. Mitkä ovat alaikäisiä koskevat erityiset suojatoimet?

Rikosoikeudellinen vastuu

Alle 14-vuotias henkilö ei ole rikosoikeudellisessa vastuussa teoistaan tai tekemättä jättämisistään (154 luku, 14 §), eikä häntä siten voida ottaa kiinni. Häntä pyydetään ilmoittautumaan asemalle vanhempiensa/huoltajiensa kanssa, jos hänen läsnäolonsa katsotaan tarpeelliseksi.

2. Kiinniotto

Alaikäisen kiinniottoa on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Lapsen kiinniottamisen on tapahduttava lain mukaisesti, sitä on käytettävä vasta viimesijaisena keinona ja sen on oltava mahdollisimman lyhytkestoinen.

Jos alaikäinen otetaan kiinni, noudatetaan kiinniottomenettelyä (tiedotus, oikeudenkäyntisäännöt, oikeuksia koskeva ilmoitus jne.).

Kiinnioton yhteydessä on otettava huomioon lapsen ikä, kypsyys ja haavoittuvuus.

Lisäksi kaikkien lapsen kiinniottoa koskevien päätösten olisi perustuttava lapsen etuun.

Kiinniotetuille lapsille olisi tiedotettava noudatettavista menettelyistä ikätasoisesti ja heidän kehitystasensa huomioiden.

Käsirautojen käyttö on kiellettyä, paitsi jos se on ehdottoman välttämätöntä ja poliisimääräyksessä 5/39 vahvistettujen edellytysten mukaista.

Pampun käyttö on sallittu viimesijaisena keinona ja ainoastaan poliisimääräyksessä 5/38 vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

Ruumiintarkastuksen suorittaa samaa sukupuolta oleva henkilö.

Oikeudellinen edustus ja muut oikeudet

Tieto epäillyn oikeudesta olla henkilökohtaisessa puhelinyhteydessä valitsemansa asianajajan kanssa ilman muiden henkilöiden läsnäoloa

Tieto alaikäisen oikeudesta maksuttomaan oikeusapuun, jos hänellä ei ole riittäviä varoja

Tieto alaikäisen oikeudesta olla henkilökohtaisesti puhelinyhteydessä vanhempiensa/huoltajiensa kanssa ja ilmoittaa heille poliisin läsnä ollessa kiinniotosta ja säilöönottopaikasta, jossa hän on tai jossa hänen on määrä olla

Vanhemmille/huoltajille on ilmoitettava asiasta välittömästi. Vanhemmille/huoltajille ilmoittamista voidaan lykätä enintään 12 tuntia kiinniotosta, jos voidaan perustellusti epäillä, että yhteydenotto-oikeuden käyttäminen välittömästi kiinnioton jälkeen mahdollisesti

a) johtaa rikoksen selvittämiseen liittyvien todisteiden tuhoamiseen tai salaamiseen,

b) estää toisen rikokseen liittyvän henkilön kiinnioton tai kuulustelun tai johtaa hänen pakenemiseensa,

c) aiheuttaa toisen rikoksen, kuoleman tai kehen tahansa kohdistuvan henkilövahingon tai

d) vahingoittaa Kyproksen tasavallan turvallisuutta tai perustuslaillista tai yleistä järjestystä taikka vaikuttaa oikeudenkäyttöön.

Myös poliisilta tuleva (lisä)tieto vanhemmille/huoltajille kiinniotosta ja säilöönottopaikasta, jossa hän on tai jossa hänen on määrä olla. Asiankuuluva kirjaus kuulustelua koskevaan asiakirja-aineistoon.

Jos se on lapsen edun mukaista, kiinniotosta ilmoitetaan myös valtion sosiaalipalveluille

Kuulustelu

Kuulustelijan velvollisuutena on olla aloittamatta tutkintaa ennen kuin epäilty on saanut asianmukaiset tiedot oikeuksistaan ja käyttänyt niitä yhteydenotto-oikeuksiaan, joiden käyttöä hän on pyytänyt.

Alle 18-vuotiaan kuulustelu suoritetaan asianajajan läsnä ollessa.

Jos kuulusteltava ei ymmärrä tai puhu käytettävää kieltä, hänellä on oikeus tulkin apuun.

Kuulustelu on aina suoritettava lainsäädännön, oikeudenkäyntisääntöjen ja asiaa koskevien poliisimääräysten (3/3, 3/4, 5/18) mukaisesti.

Jos alaikäistä ei ole pidätetty, hänen kuulustelunsa ja lausuntojen vastaanottaminen tehdään vanhempien tai huoltajien läsnä ollessa.

Poliisin on varmistettava, että kuulustelut suoritetaan mahdollisimman pian ja joka tapauksessa 24 tunnin kuluessa, jolloin ei lähtökohtaisesti ole tarpeen pyytää tuomioistuimelta säilöönotto-oikeutta (lasten oikeuksien suojelusta vastaavan valtuutetun kirje, päivätty 11.6.2014).

Koululaisen kiinniotto/kuulustelu/rikossyytteet

Koululaisten kiinniottamista ja kuulustelua koulussa pyritään välttämään. Tarvittaessa koulun alueelle mennään siviilijoukolla ja ilman virka-asua.

Kiinniotto ja kuulustelu suoritetaan rehtorin läsnä ollessa, ja rehtorille on ilmoitettava asiasta etukäteen (poliisimääräyksen 5/18, 6 kohdan 3 alakohta).

Kun koululainen asetetaan syytteeseen, poliisi johtaja tiedottaa asiasta opetus- ja kulttuuriministeriölle ainoastaan siinä tapauksessa, että se on ehdottoman välttämätöntä ja kun katsotaan, että ilmoittaminen palvelee Kyproksen tasavallan rikosoikeudellista ja kriminaalipolitiikkaa. Huomioon on otettava seuraavat asiat:

- rikoksen luonne; muiden oppilaiden / kansallisen armeijan suojelun näkökulmasta,
- Kyproksen nyky-yhteiskunnan ongelmat ja
- kunkin tapauksen erityisolosuhteet.

Nuorisotuomioistuimessa esiintyvän nuoren henkilön nimen, osoitteen, koulun, valokuvan tai muun mahdolliseen tunnistamiseen johtavan tiedon julkaiseminen on kiellettyä paitsi tuomioistuimen luvalla.

Pidätysolosuhteet

Kaikille pidätetyille (laki 163(I)/2005) kuuluvien oikeuksien lisäksi alaikäisillä, alle 18-vuotiailla pidätetyillä on pidätyksensä yhteydessä seuraavat lisäoikeudet: Alaikäiset majoitetaan omiin, muiden pidätettyjen selleistä erillisiin tiloihin. On varmistettava, että alaikäiset eivät oleskele aikuisten pidätettyjen kanssa yhteisissä tiloissa.

Vapautensa menettäneet alaikäiset olisi pidettävä erityisesti heidän ikäisilleen henkilöille tarkoitetuissa säilöönottolaitoksissa, joissa tarjotaan heidän tarpeisiinsa räätälöityä toimintaa ja joissa toimii erityiskoulutuksen saanut henkilöstö. Tilan on oltava riittävän suuri, sen valaistuksen ja ilmanvaihdon tulee toimia moitteettomasti. Lisäksi tilan on oltava asianmukaisesti kalustettu ja sisustettu sekä tarjottava tarkoituksenmukaisia optisia virikkeitä. Lisäksi alaikäisellä voi olla sellissään kohtuullinen määrä henkilökohtaisia tavaroita (CPT Standards), paitsi jos se aiheuttaa turvallisuusongelman. Lisäksi lasten terveyttä edistävä toiminta olisi varmistettava yhteistyössä muiden palveluyksiköiden kanssa (lasten oikeuksista vastaavan valtuutetun kirje, päivätty 7.11.2014).

Myös alaikäisen vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus olla läsnä asianajajan kanssa käytävissä keskusteluissa.

Alaikäisen vanhemmilla tai huoltajilla on oikeus osallistua lääkärintarkastuksiin, hoitoon ja jatkotoimiin.

Säilöönottopaikasta vastaava ilmoittaa kiinniotetulle ja hänen valitsemalleen perheenjäsenelle tai muulle henkilölle sekä alle 18-vuotiaan kiinniotetun tapauksessa vanhemmille tai huoltajille heidän ymmärtämällään kielellä, että heillä on oikeus kokoontua enintään tunnin ajan päivittäin säilöönottopaikan alueella olevassa tähän tarkoitettu tilassa poliisin läsnä ollessa.

vii. Mitkä ovat haavoittuvassa asemassa olevia epäiltyjä koskevat erityiset suojatoimet?

Lapsia pidetään haavoittuvassa asemassa olevina henkilöinä, minkä vuoksi edellisessä alakohdassa vi) tarkoitettuja erityisiä suojatoimia sovelletaan myös tähän kohtaan.

Kiinniotettujen ja säilöön otettujen henkilöiden oikeuksista annetussa laissa (laki 163(I)/2005) «**haavoittuvassa asemassa olevana henkilönä**» pidetään epäiltyä tai syytettyä, joka ei ikänsä, psyykkisen tai fyysisen tilansa tai vammansa vuoksi kykene ymmärtämään rikosoikeudellista menettelyä tai osallistumaan siihen tehokkaasti.

Jos henkilö, jolla on älyllinen vajavaisuus tai fyysinen vamma, kiinniotetaan, hänelle lain 163(I)/2005 nojalla kuuluvista oikeuksista annettavat **tiedot on annettava selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä** ottaen huomioon henkilön erityistarpeet.

Tällaisessa tapauksessa on taattava sellaisten henkilöiden palveluiden käyttö, jotka voivat välittää asiaankuuluvat tiedot kiinniotetulle tai asianomaisille muille henkilöille sellaisilla viestintätavoilla tai välineillä, jotka ovat näille vajavaisuuden tai vamman huomioiden ymmärrettäviä.

Jos henkilö, joka älyllisen tai fyysisen vajavaisuuden vuoksi on selvästi kykenemätön käyttämään ilman apua tapauksen mukaisia laissa (laki 163(I)/2005) säädettyjä **viestintäoikeuksiaan**, joutuu kiinniotetuksi, hänellä on oikeus käyttää niitä **valtion sosiaali- ja/tai terveydenhuollon työntekijän avustamana tai läsnä ollessa**. Palvelua on tarjottava hänelle välittömästi kiinnioton jälkeen ja joka tapauksessa niin pian kuin se on käytännössä mahdollista.

D. Mitkä ovat tutkinnan aikaiset lakisääteiset määräajat?

Rikoksesta epäiltynä kiinniotettu henkilö on siirrettävä 24 tunnin kuluessa kiinniotostaan tuomioistuimeen, jos tutkintaa rikoksesta, jonka vuoksi hänet kiinniotettiin, ei ole saatettu päätökseen. Poliisi voi näin pyytää hänen pidätyksensä jatkamista tietyksi määräajaksi, joka voi olla enintään kahdeksan päivää kerrallaan ja yhteensä kolme kuukautta.

Pidätysmääräyksen päätyttyä ja silloin, jos kuulusteluja ja tutkintaa ei ole saatu päätökseen, poliisi voi hakea tuomioistuimelta päätöksen uusimista kahdeksaksi päiväksi kerrallaan, ja päätös voidaan uusia kahdeksan päivän välein siten, että kokonaiskesto on enintään kolme kuukautta.

Epäillyn pidätystä pidetään yleensä tarpeellisenä, jos on olemassa vaara, että epäilty vapautuessaan pyrkisi vaikuttamaan todistajiin tai tuhoamaan todisteita. Poliisin tehtävänä on varmistaa tuomioistuimelle, että pidätysmääräyksen antamisen edellytykset täyttyvät.

E. Mitkä ovat oikeudenkäynnin valmistelutoimet, mukaan lukien tutkintavankeudelle vaihtoehtoiset seuraamukset ja mahdollisuus tulla siirretyksi alkuperämaahan (eurooppalainen valvontamääräys)?

Rikosoikeudellista toimivaltaa käyttävä tuomioistuin voi harkintansa mukaan määrätä syytetyn pidättämisestä hänen tapauksensa käsittelyn aikana.

Rikosprosessilain (luku 155) 48 §:n mukaan yksinkertaistetussa menettelyssä toimivan aluetuomioistuimen toimivalta asian käsittelyn lykkäämisen osalta on rajattu enintään kahdeksaan päivään kerrallaan. Sitä vastoin korkeimman oikeuden tai rikosylioikeuden toimivaltaa määrätä syytetyn pidättämisestä häntä koskevan rikosasian käsittelyn aikana ei ole vastaavalla tavalla rajoitettu.

Lain (155 luku) 157 §:n 1 momentissa säädetään, että rikosoikeudellista toimivaltaa käyttävä tuomioistuin voi antaa luvan vangin vapauttamiseen vakuuksia vastaan. Jos tuomioistuin päättää vapauttaa syytetyn, sillä on toimivalta tehdä niin asettamalla ehtoja ja velvoittamalla hänet allekirjoittamaan vakuus. Tämä tuomioistuimen toimivalta on rikosprosessilain 48 §:n ja 157 §:n 1 momentin säännösten yhteisvaikutus.

Valvontatoimia koskevan tuomion siirtämisen edellytykset

Kyproksen tasavallan toimivaltainen määräyksen antanut viranomainen voi toimittaa valvontatoimia koskevan päätöksen sen jäsenvaltion toimivaltaiselle päätöksen tunnustavalle viranomaiselle, jossa henkilöllä on laillinen vakinaisen asuinpaikka, kun kyseinen henkilö sen jälkeen, kun hänelle on ilmoitettu asiaankuuluvista toimenpiteistä, suostuu palaamaan kyseiseen jäsenvaltioon.

Kyproksen tasavallan toimivaltainen määräyksen antanut viranomainen voi henkilön pyynnöstä toimittaa valvontatoimia koskevan päätöksen muun kuin sen jäsenvaltion,

jossa henkilöllä on laillinen vakinaisen asuinpaikka, toimivaltaiselle viranomaiselle

edellyttäen, että sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa henkilöllä ei ole laillista ja vakinaista asuinpaikkaa,

suostuu tällaiseen siirtoon.

Tunnustamisesta vastaava Kyproksen tasavallan toimivaltainen viranomainen tunnustaa sellaista henkilöä koskevan valvontatoimia koskevan päätöksen siirtämisen, jolla ei ole laillista ja vakinaista asuinpaikkaa Kyproksen tasavallassa, ainoastaan siinä tapauksessa,

että henkilö on ollut sen alueella vähintään kolmen (3) kuukauden ajan.

Kyproksen tasavallan toimivaltainen määräyksen antava viranomainen on rikosylioikeus tai rikosoikeudellista toimivaltaa käyttävä aluetuomioistuin, jolla on toimivalta tutkia rikos tai joka on antanut valvontatoimia koskevan päätöksen.

Toimivaltainen viranomainen, joka vastaa toisen jäsenvaltion valvontatoimia koskevan päätöksen tunnustamisesta Kyproksessa, on

a) aluetuomioistuin, jonka alueellisen toimivallan alueella henkilö, jonka osalta toinen jäsenvaltio on tehnyt valvontatoimia koskevan päätöksen, asuu

b) Nikosian aluetuomioistuin, jos asianomaisen henkilön asuinpaikka ei ole tiedossa tai jos asianomainen henkilö ei asu Kyproksen tasavallan alueella.

Päivitetty viimeksi: 16/11/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

A. Missä oikeudenkäynti pidetään?

Jos kyseessä on rikos tai rikokset, joista voidaan määrätä enintään viiden vuoden vankeusrangaistus, oikeudenkäynti käydään aluetuomioistuimessa (yhden tuomarin kokoonpanossa). Aluetuomioistuin voi yleisen syyttäjän kirjallisella suostumuksella tuomita myös rikoksen, josta voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus.

Oikeudenkäynti käydään rikosylioikeudessa (kolmen tuomarin kokoonpanossa), jos rikoksesta voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus.

B. Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana? Jos voivat, mitkä ovat tiedonsaantioikeuteni?

Syytteitä voidaan muuttaa oikeudenkäynnin alussa tai sen aikana. Rikosprosessilain 155 luvun 83–85 §:ssä säädetään syytteiden muuttamisen menettelystä ja syytetyn oikeuksista.

83.– 1) Jos missä tahansa oikeudenkäynnin vaiheessa tuomioistuin katsoo, että syytteet tai rikosylioikeudelle toimitettu syytekirjelmä ovat puutteellisia, joko sisältönsä tai muotonsa puolesta, tuomioistuin voi antaa määräyksen, jolla muutetaan syytteitä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää joko muuttamalla niitä, korvaamalla ne tai täydentämällä niitä uudella syytteellä, jos tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi asian olosuhteiden huomioon ottamiseksi.

2) Kun syytetty tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää muutetaan tällä tavalla, muutostamääräys merkitään syytteesen tai rikosylioikeudelle toimitettuun syytekirjelmään, ja niitä käytetään kaikissa asiaan liittyvissä menettelyissä ikään kuin ne olisi alun perin toimitettu tässä muodossaan.

84.– 1) Jos syytetty tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää muutetaan 83 §:n mukaisesti, tuomioistuin kutsuu syytetyn välittömästi antamaan vastineensa ja ilmoittamaan, onko hän valmis tulemaan tuomituksi syytteiden tai rikosylioikeudelle toimitetun syytekirjelmän perusteella sellaisina kuin ne ovat muutettuina.

2) Jos syytetty toteaa, että hän ei ole valmis, tuomioistuin tutkii esitetyt perusteet ja, jos asian käsittelyn välitön jatkaminen ei tuomioistuimen mukaan ole omiaan aiheuttamaan vahinkoa syytetyn puolustukselle tai syyttäjälle asian käsittelyn osalta, tuomioistuin voi jatkaa oikeudenkäyntiä ikään kuin syyte tai rikosylioikeudelle toimitettu syytekirjelmä olisi alun perinkin ollut muutetussa muodossaan.

3) Jos muutettu syyte tai rikosylioikeudelle toimitettu syytekirjelmä on sellainen, että oikeudenkäynnin välitön jatkaminen voi tuomioistuimen näkemyksen mukaan vaikuttaa kielteisesti syytetyyn tai syyttäjään, tuomioistuin voi joko määrätä uuden oikeudenkäynnin tai lykätä oikeudenkäyntiä tuomioistuimen tarpeelliseksi katsoman ajan.

4) Jos syyte tai rikosylioikeudelle toimitettu syytekirjelmä muuttuu oikeudenkäynnin alettua, oikeudenkäynnin aikana jo annettua todistajanlausuntoa voidaan käyttää ilman uudelleenkuulemista, mutta asianosaisilla on oikeus kutsua tai haastaa uudelleen kuka tahansa todistaja, jota on jo kuultu, ja kuulustella tai vastakuulustella häntä muutoksen osalta.

85.– 1) Jos vain osa syytteen tai rikosylioikeudelle toimitetusta syytekirjelmästä on näytetty toteen ja toteennäytetty osa todetaan rikokseksi, syytetty voidaan tuomita rikoksesta, jonka hänen on todettu tehneen, muuttamatta syytettyä tai rikosylioikeudelle luovutettua syytekirjelmää.

(2) Jos henkilöä syytetään rikoksesta, tämä voidaan tuomita kyseisen rikoksen yrityksestä muuttamatta syytettyä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää.

(3) Jos osoitetaan, että henkilö on tehnyt minkä tahansa teon sen rikoksen tekemiseksi, josta häntä syytetään, ja jos teon tekeminen tällaisessa tarkoituksessa on rikos, kyseinen henkilö voidaan, vaikka häntä ei vielä ole syytetty edellä mainitusta rikoksesta, tuomita siitä muuttamatta syytettyä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytettyä.

(4) Jos tuomioistuin oikeudenkäynnin päätteeksi katsoo, että todistajanlausunnon perusteella on todettu syytetyn syyllistyneen rikokseen tai rikoksiin, joka tai jotka eivät sisälly syytteesen tai rikosylioikeudelle toimitettuun syytekirjelmään ja joista häntä ei voida tuomita ilman syytteen tai rikosylioikeudelle toimitetun syytekirjelmän muuttamista ja joista hänelle määrättävä rangaistus ei olisi ankarampi kuin se, joka hänelle olisi määrätty, jos hänet olisi tuomittu syytteen tai rikosylioikeudelle toimitetun syytekirjelmän perusteella eikä syytetyn puolustukselle tai syyttäjälle asian käsittelyn osalta olisi aiheutunut vahinkoa, tuomioistuin voi määrätä tekemään lisäyksen syytteesen tai rikosylioikeudelle toimitettuun syytekirjelmään syytetylle syytteen tai syytteet myös tällaisesta rikoksesta tai rikoksista, ja tuomioistuin päättää asiasta ikään kuin tämä syyte tai syytteet olisivat osa alkuperäistä syytettyä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää.

C. Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

i. Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä? Millä edellytyksillä voin olla poissa oikeudenkäynnistä?

Syytetyn oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä taataan perustuslain 12 ja 30 §:n määräyksissä sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan määräyksissä. Syytetty on myös velvollinen olemaan läsnä oikeudenkäynnissä paitsi silloin, jos poissaoloon sovelletaan rikosprosessilain 155 luvun 45 §:n 1 momentissa ja 63 §:n 3 momentissa säädettyjä poikkeuksia.

45 §:n 1 momentti

Tuomari tai kirjaaja (*Protokollitis*) – sellaisten rikosten osalta, joista aluetuomioistuimen puheenjohtaja voi antaa tuomion yleisellä määräyksellä – voi haasteeseen sisältyvällä erityisellä määräyksellä vapauttaa syytetyn henkilökohtaisesta läsnäolosta ja

a) sallia tämän vastata syytteesen asianajajan edustamana.

Jos syytettyä syytetään ainoastaan yhtiön johtajan tai sihteerin ominaisuudessa, eikä häntä syytetä henkilökohtaisesti mistään rikoksesta, hän ei ole velvollinen saapumaan henkilökohtaisesti tuomioistuimeen vastatakseen syytteesen. Oikeusavustaja voi edustaa häntä kaikissa asian käsittelyn vaiheissa kuulemisvaihetta lukuun ottamatta.

b) sallia hänen, jos hän haluaa tunnustaa syyllisyytensä, toimittaa tuomioistuimelle asiaa koskevan lausunnon, jonka on vahvistanut ja leimannut joko kirjaaja, poliisi tai ylempi poliisiviranomainen poliisilain mukaisesti, todentava virkamies virkamiesten akkreditointilain mukaisesti, asianajajalain mukaisesti asianajaja, joka käyttää tähän tarkoitukseen omaa leimaansa, jossa hänen etu- ja sukunimensä ja osoitteensa erottuvat selvästi, tai kunnanjohtaja. Lausunto toimitetaan asianmukaisen haasteen yhteydessä, jolloin tätä lausuntoa pidetään menettelyn mukaisena syyllisyyden tunnustamisena.

63.– 1) Syytetyllä on oikeus olla läsnä tuomioistuimessa koko oikeudenkäynnin ajan, jos hän käyttäytyy asianmukaisesti.

2) Jos syytetty ei käyttäydy asianmukaisesti, tuomioistuin voi harkintavaltansa nojalla määrätä, että syytetty siirretään ja pidetään pidätettynä ja että oikeudenkäyntiä jatketaan hänen poissa ollessaan

sellaisin järjestelyin, joita tuomioistuin pitää riittävinä, jotta syytetty saa tiedon oikeudenkäynnin aikana käydyistä keskusteluista ja voi valmistella puolustuksensa.

3) Tuomioistuin voi, jos se katsoo sen aiheelliseksi, sallia, että syytetty jää tuomioistuimen ulkopuolelle eikä osallistu oikeudenkäyntiin lainkaan tai vain osin tarkoituksenmukaisiksi katsomillaan ehdoilla.

Oikeuskäytännössä todetaan, että oikeudenkäynti voidaan käydä ilman syytettyä, jos se palvelee oikeuden toteutumista.

ii. Minkälaisia tulkaukseen ja asiakirja-aineiston kääntämiseen liittyviä oikeuksia minulla on?

Oikeus tulkkaukseen taataan sekä perustuslaissa että vuonna 2014 säädetyssä laissa (18(I)/2014) oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosprosessin aikana. Lisäksi oikeudesta tulkkaukseen säädetään rikosprosessilain 155 luvun 65 §:ssä.

Perustuslain 12 §:n 5 a ja e momentissa määrätään seuraavaa:

Rikoksesta syytetyllä henkilöllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

a) henkilölle on tiedotettava välittömästi ja yksityiskohtaisesti hänen omalla kielellään häntä vastaan esitetyn syytteen luonteesta ja perusteista

b) henkilön on saatava avukseen maksuton tulkki, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.

Perustuslain 30 §:n 3 momentissa määrätään, että jokaisella on oikeus maksuttoman tulkin käyttämiseen, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.

Oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosprosessin aikana vuonna 2014 annetussa laissa (18(I)/2014) määrätään seuraavaa:

Oikeus tulkkaukseen

4.— 1) Kulloisenkin toimivaltaisen viranomaisen on järjestettävä viipymättä tulkkausta epäillylle tai syytetylle henkilölle, joka ei puhu ja/tai ymmärrä rikosoikeudenkäyntimenettelyssä käytettävää kieltä tutkinta- ja/tai oikeusviranomaisten suorittaman rikosoikeudellisen menettelyn kuluessa, mukaan lukien poliisikuulusteluissa, kaikissa oikeuden istunnoissa ja mahdollisissa välttämättömissä välikäsittelyissä.

2) Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaavan toimivaltaisen oikeusviranomaisen on eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja etsittyjen henkilöiden luovuttamisenettelyistä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 11 §:n mukaisesti järjestettävä viipymättä tulkkaus etsitylle henkilölle, joka ei puhu ja/tai ymmärrä rikosoikeudenkäyntimenettelyssä käytettävää kieltä.

3) Mikäli oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistamiseksi on tarpeen, toimivaltaisen viranomaisen on tarjottava tulkkausta epäillyn, syytetyin ja/tai etsityn henkilön ja hänen asianajajansa väliseen viestintään silloin, kun se liittyy suoraan kuulusteluun ja/tai kuulemiseen rikosoikeudellisen menettelyn ja/tai eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä ja/tai muutoksenhakuun ja/tai muiden menettelyä koskevien vaatimusten esittämiseen, mukaan lukien vakuusvaatimus.

4) Tässä §:ssä tarkoitettu tulkkaus –

a) annetaan epäillyn, syytetyin tai etsityn henkilön äidinkielellä tai millä tahansa muulla kielellä, jota hän puhuu ja/tai ymmärtää, ja

b) siihen sisältyy kuulo- ja/tai puhevaikeuksista kärsivälle epäillylle, syytetyille tai etsitylle henkilölle annettava asianmukainen apu, esimerkiksi viittomakieltä käyttäen.

5) Toimivaltaisen viranomaisen on tarkistettava asianmukaisina pitämillään keinoilla, puhuuko ja ymmärtääkö epäilty, syytetty tai etsitty henkilö rikosoikeudellisessa menettelyssä tai eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä käytettävää kieltä ja tarvitseeko kyseinen henkilö tulkin apua.

6) Tulkkauksen, josta tässä §:ssä säädetään, on oltava riittävän laadukas oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistamiseksi ja erityisesti sen takaamiseksi, että epäilty, syytetty tai etsitty henkilö ymmärtää häntä vastaan nostetun kanteen voidakseen käyttää oikeuttaan puolustukseen. Tätä varten toimivaltaisen viranomaisen on kiinnitettävä erityistä huomiota tulkin avustuksella tapahtuvan viestinnän erityispiirteisiin.

7) Toimivaltainen viranomainen voi tarvittaessa tarjota tulkkausta käyttämällä viestintätekniikkaa, kuten videoneuvottelua, puhelinta ja/tai internetiä, paitsi jos tulkin läsnäolo on tarpeen menettelyn oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.

8) Edellä olevan 5 kohdan määräysten soveltamiseksi paremmin voidaan vahvistaa asetuksilla menettely tai järjestely, jolla tarkistetaan, puhuuko epäilty, syytetty tai etsitty henkilö rikosoikeudellisessa menettelyssä tai eurooppalaista pidätysmääräyksen täytäntöönpanomenettelyssä käytettävää kieltä.

Oikeus käännöksiin

5.— 1) Jotta voidaan varmistaa, että epäilty tai syytetty voi käyttää oikeuttaan puolustukseen, sekä varmistaa oikeudenmukainen oikeudenkäynti, toimivaltaisen viranomaisen on kohtuullisessa ajassa toimitettava rikosoikeudenkäyntimenettelyssä käytettävää kieltä ymmärtämättömälle epäillylle tai syytetyille kirjallinen käännös kaikista olennaisista asiakirjoista.

2) Tätä lakia sovellettaessa olennaisia asiakirjoja ovat:

a) kaikissa tapauksissa pidätys- ja/tai vangitsemismääräys, haastehakemus ja kaikki oikeudenkäynnissä annetut oikeudelliset päätökset ja määräykset, ja

b) kaikki muut asiakirjat, joita kulloinenkin toimivaltainen viranomainen pitää olennaisina joko omasta aloitteestaan tai epäillyn tai syytetyin taikka epäillyn tai syytetyin asianajajan perustellusta pyynnöstä.

3) Toimivaltaisten viranomaisten ei tarvitse toimittaa käännöksiä olennaisista asiakirjoista, jotka eivät auta epäiltyä tai syytettyä ymmärtämään häntä vastaan nostettua syytettä.

4) Oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistamiseksi toimivaltaisen viranomaisen on eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä toimitettava kohtuullisessa ajassa asiakirjasta kirjallinen käännös etsitylle henkilölle, joka ei ymmärrä kieltä, jolla eurooppalainen pidätysmääräys on laadittu tai jolle pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio on kääntänyt sen.

5) Sen estämättä, mitä kohdissa 1, 2 ja 4 määrätään, toimivaltainen viranomainen voi toimittaa kirjallisen käännöksen sijasta suullisen käännöksen ja/tai suullisen tiivistelmän olennaisista asiakirjoista edellyttäen, että tällainen suullinen käännös ja/tai suullinen tiivistelmä ei vaikuta menettelyn oikeudenmukaisuuteen.

6) Epäillyllä, syytetyllä tai etsityllä henkilöllä on oikeus luopua tässä §:ssä määrätystä kirjallisesta ja/tai suullisesta käännöksestä ja/tai suullisesta tiivistelmästä, jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että

a) asianomainen henkilö on aiemmin käyttänyt apunaan asianajajaa ja/tai on muutoin täysin tietoinen luopumisen seurauksista; ja

b) luopuminen on kiistaton ja vapaaehtoinen.

7) Tässä §:ssä tarkoitettu kirjallinen ja/tai suullinen käännös ja/tai suullinen tiivistelmä on toimitettava epäillyn, syytetyin tai etsityn henkilön äidinkielellä tai muulla kielellä, jota hän puhuu ja/tai ymmärtää.

8) Tässä §:ssä tarkoitettua kirjallisen ja/tai suullisen käännöksen ja/tai suullisen tiivistelmän on oltava laadultaan sellainen, että sillä voidaan varmistaa oikeudenmukainen oikeudenkäynti ja erityisesti, että epäilty, syytetty tai etsitty henkilö ymmärtää häntä vastaan nostetun kanteen voidakseen käyttää oikeuttaan puolustukseen.

Rikosprosessilain 65 §:n 155 luvussa määrätään seuraavaa:

Jos todistajanlausunto annetaan kielellä, jota syytetty ei ymmärrä, ja syytetty on läsnä, se on tuomioistuimessa julkisessa istunnossa tulkattava kielelle, jota hän ymmärtää

Asianajajan puolustaessa epäiltyä tulkkaus voidaan asianajajan suostumuksella ja tuomioistuimen suostumuksella jättää tulkkaamatta.

2) Kun asiakirjoja toimitetaan muodollista todistusaineistoa varten, tuomioistuimen harkintavallassa on päättää, mikä osa niistä on tarpeen tulkata.

iii. Onko minulla oikeus asianajajaan?

Perustuslain 12 §:n mukaan

rikoksesta syytetyllä henkilöllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

c) oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai valitsemansa oikeusavustajan välityksellä tai, jos hänellä ei ole riittäviä varoja maksaakseen avustajan palkkion, oikeus saada maksutonta oikeusapua, jos oikeuden toteutuminen edellyttää sitä

Perustuslain 30 §:n 3 momentissa määrätään lisäksi seuraavaa:

Jokaisella on seuraavat oikeudet:

d) oikeus käyttää valitsemaansa oikeusavustajaa ja saada maksutonta oikeusapua, jos oikeuden toteutuminen edellyttää sitä ja kuten laissa määrätään.

Oikeusapulaissa 165(1)/2002 säädetään myös seuraavaa: Jos asetetut edellytykset täyttyvät, syytetyllä on kuulemismenettelyssä oikeus käyttää valitsemaansa asianajajaa ja maksutonta oikeusapua.

iv. Mistä muista menettelyllisistä oikeuksista minun on oltava tietoinen (esim. epäiltyjen läsnäolo oikeudenkäynnissä)?

Syytetyn läsnäolo tuomioistuimessa

Jos syytetty ei yksinkertaistetussa menettelyssä saavu kuultavaksi määräajassa sen todistamiseksi, että haastehakemus on annettu hänelle tiedoksi, tuomioistuin voi käsitellä asian ja antaa tuomionsa hänen poissa ollessaan tai, jos se katsoo aiheelliseksi, lykätä asian käsittelyä ja antaa pidätysmääräyksen syytetyn kiinniottamiseksi.

Tuomari tai kirjaaja (*Protokollitis*) – sellaisten rikosten osalta, joista aluetuomioistuimen puheenjohtaja voi antaa tuomion yleisellä määräyksellä – voi haasteeseen sisältyvällä erityisellä määräyksellä vapauttaa syytetyn henkilökohtaisesta läsnäolosta ja

a) sallia tämän vastata syytteeseen asianajajan edustamana.

b) Jos syytetty haluaa tunnustaa syyllisyytensä, hän voi toimittaa tuomioistuimelle asiaa koskevan lausunnon, jonka on vahvistanut ja leimannut joko kirjaaja, poliisi tai ylempi poliisiviranomainen poliisilain mukaisesti, todentava virkamies virkamiesten akkreditointilain mukaisesti, asianajajalain mukaisesti asianajaja, joka käyttää tähän tarkoitukseen omaa leimaansa, jossa hänen etu- ja sukunimensä ja osoitteensa erottuvat selvästi, tai kunnanjohtaja. Lausunto toimitetaan asianmukaisen haasteen yhteydessä, jolloin tätä lausuntoa pidetään menettelyn mukaisena syyllisyyden tunnustamisena.

Jos syytettyä syytetään ainoastaan yhtiön johtajan tai sihteerin ominaisuudessa, eikä häntä syytetä henkilökohtaisesti mistään rikoksesta, hän ei ole velvollinen saapumaan henkilökohtaisesti tuomioistuimeen vastataksaan syytteeseen. Oikeusavustaja voi edustaa häntä kaikissa asian käsittelyn vaiheissa kuulemisvaihetta lukuun ottamatta.

Syytteeseen vastaaminen

Kun syytettyä pyydetään vastaamaan, hän voi tunnustaa tai kiistää syyllisyytensä tai pitää erityisen puolustuspuheen, ja tuomioistuin kirjaa hänen vastauksensa.

Erityiseen puolustuspuheeseen sisältyvät seuraavat väitteet:

a) tuomioistuin, johon syytetty on kutsuttu vastaamaan, ei ole toimivaltainen ja että toinen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan häntä koskevan asian tai rikoksen, josta häntä syytetään, ja jos peruste hyväksytään, tuomioistuin siirtää asian sen Kypoksen tasavallassa sijaitsevan tuomioistuimen käsiteltäväksi, joka on toimivaltainen rikoksentehtäjän tai rikoksen osalta

b) syytetty on aiemmin tuomittu tai vapautettu samaa rikosta koskevista syytteistä samojen tosiseikkojen perusteella

c) syytetty on armahdettu rikoksestaan.

Jos tuomioistuin päättää, että syytetyn esiin tuomat seikat eivät osoita väitettä todeksi tai että väite on tosiasiallisesti totuuden vastainen, syytetyn on vastattava syytteeseen.

Jos vastaaja myöntää syyllisyytensä ja tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että hän on ymmärtänyt vastauksensa luonteen, tuomioistuin käsittelee asiaa ikään kuin syytetty olisi tuomittu tuomioistuimen päätöksellä.

Jos syytetty ei myönnä syyllisyyttään, tuomioistuin jatkaa asian käsittelyä. Jos syytetty kieltäytyy vastaamasta tai ei vastaa välittömästi tai on fyysisen vamman vuoksi kykenemätön vastaamaan, tuomioistuin menettelee samalla tavalla kuin silloin, kun syytetty ei myönnä syyllisyyttään.

D. Mahdolliset seuraamukset

Aluetuomioistuin käsittelee yksinkertaistetussa menettelyssä rikokset, joista voidaan lain mukaan määrätä enintään viiden vuoden vankeusrangaistus tai enintään 85 000 euron sakkorangaistus tai molemmat.

Rikosylioikeus käsittelee rikokset, joista voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus.

Päivitetty viimeksi: 16/11/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeuteni oikeudenkäynnin jälkeen

A. Voinko hakea muutosta tuomioon?

Rikosylioikeuden tai aluetuomioistuimen syylliseksi toteama henkilö, joka on tuomittu vankeusrangaistukseen tai sakkoon, voi hakea muutosta tuomionsa tai rangaistukseensa korkeimmalta oikeudelta.

B. Millaisia menettelyvaihtoehtoja muutoksenhaussa on?

Oikeutta nostaa kannetta tuomioistuimen tuomiosta ei ole.

C. Mitä seurauksia tuomiosta on?

i. Rikosrekisteri

Poliisi kirjaa tuomioistuimen määräämän tuomion rekisteriin, joka on nimeltään aikaisempien tuomioiden rekisteri (*Arkheio Proigoumenon Katadikon*).

Rangaistuksia lievennetään rangaistukseen tuomittujen sopeuttamisesta annetun lain 70/1981 määräysten mukaisesti. Elinkautistuumioita tai yli kahden vuoden vankeusrangaistuksia ei lievennetä.

ii. Tuomion täytäntöönpano, pidätettyjen siirtäminen, rangaistuksen lykkääminen ja vaihtoehtoiset seuraamukset

Jollei tuomioistuin toisin määrää vankeusrangaistuksen suorittaminen alkaa siitä päivästä, jona rangaistus luetaan, mutta rangaistuksen pituudesta vähennetään ajanjakso, jonka tuomittu oli tämän lain määräysten nojalla ollut tutkintavankeudessa.

Tuomioistuin määrää enintään kolmevuotisen vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon lykättäväksi, jos se on perusteltua asian kaikkien olosuhteiden ja syytetyn henkilökohtaisen tilanteen perusteella.

Rangaistuksen lykkäämistä koskevan määräyksen antanut tuomioistuin voi antaa valvontamääräyksen, jolla tuomittu asetetaan valvojan virkamiehen (holhoojan) valvontaan ajanjaksoksi, joka ei ylitä määräyksen soveltamisaikaa (3 vuotta).

Päivitetty viimeksi: 16/11/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.